

Sygn. akt I UK 513/14

POSTANOWIENIE

Dnia 5 sierpnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogusław Cudowski

w sprawie z odwołania J. S.
przeciwko Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddziałowi
Regionalnemu w [...] o podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 5 sierpnia 2015 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z dnia 5 czerwca 2014 r., sygn. akt III AUa 1544/13,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
przyznaje adwokatowi T. S. 120 zł (sto dwadzieścia) powiększone
o kwotę podatku od towarów i usług od Skarbu Państwa - Sądu
Apelacyjnego w Katowicach tytułem nieopłaconej pomocy
prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Ubezpieczona zaskarżyła wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 5 czerwca 2014 r. w całości.

Zarzucono naruszenie prawa materialnego, tj. art. 83a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, oraz prawa procesowego – art. 232 oraz 231 k.p.c.

Jako okoliczności mające uzasadniać przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych sprowadzających się do następujących pytań:

czy art. 83a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych uprawnia do stwierdzenia ustania tytułu ubezpieczenia z datą wsteczną w sytuacji, gdy ubezpieczony nie zataja faktu zatrudnienia lub prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej;

czy z ewentualnym zatajeniem przez ubezpieczonego faktu zatrudnienia lub prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej wiąże się jego zła wola sprowadzająca się do umyślności;

czy ewentualna zła wola ubezpieczonej musi być udowodniona w postępowaniu sądowym zgodnie z dyspozycją art. 232 i 3 k.p.c., czy też w tym zakresie można przyjąć domniemanie faktyczne (art. 231 k.p.c.) polegające na przyjęciu „zatajenia” na podstawie „obowiązku wskazania i udowodnienia wszelkich okresów ubezpieczenia” przez ubezpieczonego?

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga jest oczywiście uzasadniona.

Skarżąca jako okoliczność mającą uzasadniać przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazała wyłącznie na występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych.

Odnosnie tej przesłanki tzw. przedsądu, w orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono, że istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398¹ § 1 pkt 1 k.p.c. powinno być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie SN z 26 listopada 2014 r., I PK 158/14, niepubl. oraz powołane tam orzeczenia). Nie można rozpatrywać kwestii prawnej oderwanej od wyjaśnionego w sprawie stanu faktycznego; w postępowaniu kasacyjnym nie jest dopuszczalne powołanie nowych faktów i dowodów, a Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi, stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) –

postanowienie SN z 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109. Ponadto, zagadnienie prawne powinno dotyczyć kwestii prawnych budzących rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości. Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (postanowienie SN z 17 czerwca 2014 r., II UK 43/14, LEX nr 1738487). Dodatkowo należy podkreślić, że wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego rozpoznanie kasacji powinno nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane (postanowienie SN z 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymagań.

Na wstępie należy zauważyć, że skarżąca zagadnienie prawne wiąże z art. 83a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, nie precyzując, której jednostki redakcyjnej tego przepisu dotyczy wskazany przez nią problem.

Analiza sformułowanych przez skarżącą zagadnień prawnych w świetle ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego wyrok prowadzi do wniosku, że zagadnienia te nie znajdują oparcia w ustalonym stanie faktycznym sprawy. Sąd Apelacyjny ustalił bowiem, że KRUS nie wiedział o zatrudnieniu skarżącej w okresie od 1 kwietnia 1998 r. do 30 września 1998 r. na podstawie stosunku pracy z Komendą Wojewódzką Ochotniczych Hufców Pracy w C. przed wydaniem decyzji z 8 marca 1999 r. stwierdzającej podleganie skarżącej ubezpieczeniu społecznemu rolników i obowiązek opłacania składki na ubezpieczenia emerytalno-rentowe, chorobowe i macierzyńskiego od 24 marca 1998 r. Ponadto, Sąd drugiej instancji podzielił stanowisko Sądu pierwszej instancji, że w przypadku skarżącej można mówić o premedytacji w postępowaniu w zakresie zatajenia przed organem rentowym informacji o jej zatrudnieniu w Komendzie Wojewódzkiej Ochotniczych Hufców Pracy w C..

Na koniec, trzeba zauważyć, że podniesione przez skarżącą kwestie doczekały się rozstrzygnięcia w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Z orzecznictwa tego wynika możliwość ponownego ustalenia z urzędu tytułu niepodlegania

ubezpieczeniu społecznego ze skutkiem wstecznym, w sytuacji gdy zostały ujawnione istotne okoliczności istniejące przed wydaniem wcześniejszej decyzji, które zostały zatajone przez ubezpieczonego (por. wyroki SN z: 11 marca 2008 r., I UK 256/07, OSNP 2009 nr 11-12, poz. 159; 19 września 2007 r., III UK 39/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 330 oraz 9 czerwca 2008 r., II UK 312/07, OSNP 2009 nr 21-22, poz. 294). Natomiast, w przypadku gdy wadliwa decyzja została wydana na skutek błędnej oceny znanych organowi rentowemu faktów, nie może być zmieniona z mocą wsteczną na podstawie art. 83a ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (wyrok SN z 23 lutego 2010 r., II UK 187/09, OSNP 2011 nr 15-16, poz. 216).

Ze względu na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.